

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๔/๒๕๕๕

วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๓๓ (๑๑) ขัดหรือแย้ง
ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

ศาลปกครองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า ศาลปกครองกลางได้รับคำฟ้องคดีหมายเลขดำที่ ๔๑๑๕/๒๕๕๔ ระหว่างนายศิริมิตร บุญมูล ผู้ฟ้องคดี คณะกรรมการอัยการ ผู้ถูกฟ้องคดี โดยผู้ฟ้องคดี ฟ้องว่ากรณีผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งตัดสิทธิผู้ฟ้องคดีในการสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการอัยการ โดยเห็นว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีร่างกายไม่เหมาะสมที่จะเป็นข้าราชการอัยการตามมาตรา ๓๓ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๒๑ นั้น คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีและบทบัญญัติ มาตรา ๓๓ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่ชอบด้วยบทบัญญัติมาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งศาลปกครองกลางพิจารณาแล้วเห็นว่ายังไม่เคยมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับ บทบัญญัติมาตรา ๓๓ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวมาก่อน กรณีจึงอยู่ในบังคับตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญที่จะต้องรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นมาเพื่อศาลรัฐธรรมนูญ จะได้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง

นายศิริมิตร บุญมูล ฟ้องคดีต่อศาลปกครองกลางว่า

ข้อ ๑ เมื่อประมาณเดือนมกราคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ คณะกรรมการข้าราชการ อัยการได้มีประกาศให้เปิดรับสมัครสอบ เพื่อบรรจุแต่งตั้งข้าราชการอัยการในตำแหน่งอัยการผู้ช่วย ประจำปี ๒๕๕๔ รวมทั้งกำหนดคุณสมบัติต่าง ๆ ในการสมัครสอบ

ต่อมาวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ผู้ฟ้องคดีซึ่งมีคุณสมบัติครบถ้วนตามประกาศดังกล่าว ได้สมัครสอบและได้หมายเลขสมัครที่ ๑๒๗๕/๒๕๕๔ หลังจากนั้นทางคณะกรรมการข้าราชการอัยการ ได้ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิสอบ แต่ปรากฏว่าไม่มีรายชื่อผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือถึงเลขาธิการ คณะกรรมการข้าราชการอัยการ ฉบับลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ ขอรทาบเหตุผลที่ไม่รับสมัคร ซึ่งทางสำนักงานอัยการได้มีหนังสือที่ อส (บท.) ๐๐๐๓/๒๐๓๐ ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๔ ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและเหตุผลที่พิจารณาไม่รับผู้ฟ้องคดีเข้าทดสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการอัยการ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอัยการผู้ช่วยว่า “ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีร่างกายพิการ เดินขากระเผลก กล้ามเนื้อ

แขนขาถึงปลายมือทั้งสองข้าง กล้ามเนื้อขาถึงปลายเท้าทั้งสองข้าง กระดูกสันหลังคด ได้รับการผ่าตัดตามหลักที่กระดูกสันหลังไว้เพื่อให้ไหล่ทั้งสองข้างเท่ากันจึงมีมติไม่รับสมัคร เนื่องจากเป็นผู้มีบุคลิกภาพและร่างกายไม่เหมาะสมที่จะเป็นข้าราชการอัยการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ ๒๕๒๑ มาตรา ๓๓ (๑๑)

ข้อ ๒ การที่คณะกรรมการข้าราชการอัยการไม่รับสมัครผู้ฟ้องคดี โดยอ้างว่าเป็นผู้มีบุคลิกภาพและร่างกายไม่เหมาะสมที่จะเป็นข้าราชการอัยการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ ๒๕๒๑ มาตรา ๓๓ (๑๑) ดังกล่าวจึงเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสภาพทางกาย อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีบทบัญญัติดังกล่าวจึงขัดและแย้งกับ มาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญ

ผู้ฟ้องคดีซึ่งประกอบอาชีพทนายความตั้งแต่ปี ๒๕๓๕ และปัจจุบันยังประกอบอาชีพนี้อยู่ ยืนยันว่าสุขภาพร่างกายของผู้ฟ้องคดีแข็งแรงมากพอในการปฏิบัติงานในตำแหน่งอัยการได้อย่างไม่มีอุปสรรค

จึงขอศาลปกครองกลางได้พิจารณาพิพากษาและบังคับคณะกรรมการข้าราชการอัยการดังนี้

๑. บทบัญญัติตามมาตรา ๓๓ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ ๒๕๒๑ และคำสั่งของคณะกรรมการข้าราชการอัยการที่ตัดสิทธิสอบผู้ฟ้องคดีในการสอบอัยการผู้ช่วย ประจำปี ๒๕๕๔ นั้นไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

๒. ให้คณะกรรมการข้าราชการอัยการมีมติ เปิดให้ผู้ฟ้องคดีสอบทดแทนการตัดสิทธิสอบในครั้งที่ผ่านมาเป็นกรณีพิเศษ

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคมความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๓๓ (๑๑) บัญญัติว่า ผู้สมัครสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการอัยการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอัยการผู้ช่วย ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

๑ล๑

(๑๑) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือมีกายหรือจิตใจไม่เหมาะสมที่จะเป็นข้าราชการอัยการ หรือเป็นโรคที่ระบุไว้ในกฎกระทรวง และ

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๖ (๑๐) บัญญัติว่า ผู้สมัครสอบคัดเลือก ผู้สมัครทดสอบความรู้ หรือผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกพิเศษเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

๑ล๑

(๑๐) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ คนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือมีกายหรือจิตใจไม่เหมาะสมที่จะเป็นข้าราชการตุลาการหรือเป็นโรคที่ระบุไว้ในระเบียบของ ก.ต. และ

๑ล๑

พิเคราะห์แล้วประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยมีว่า พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๓๓ (๑๑) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

ประเด็นดังกล่าวข้าพเจ้าเคยวินิจฉัยไว้แล้วตามคำวินิจฉัยที่ ๑๖/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๔๕ ว่าพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๖ (๑๐) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

ซึ่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๖ (๑๐) และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๓๓ (๑๑) บัญญัติด้วยข้อความเหมือนกัน คือ “มีกาย...ไม่เหมาะสมที่จะเป็นข้าราชการตุลาการ” และ “มีกาย...ไม่เหมาะสมที่จะเป็นข้าราชการอัยการ” ซึ่งข้าพเจ้ายังมีความเห็นเช่นเดิมว่า ข้อความที่บัญญัติดังกล่าวไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เพราะแต่ละหน้าที่ แต่ละอาชีพ ย่อมมีความแตกต่างกันในลักษณะของงาน จึงต้องใช้คนในแต่ละหน้าที่ให้เหมาะสมกับงานในหน้าที่ ดังนั้นในทุกองค์กรก็ย่อมต้องมีการกำหนดลักษณะเฉพาะของบุคคลที่จะมาทำหน้าที่ในตำแหน่งต่างๆ ขององค์กรนั้นๆ ปัญหาจึงมีว่าการกำหนดลักษณะของบุคคลเฉพาะงานในหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่งนั้นเป็นการ “เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม”

ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่ เห็นว่าข้อกำหนดในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ มาตรา ๓๓ (๑๑) ไม่ใช่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราะคำว่า “กายไม่เหมาะสมที่จะเป็นข้าราชการอัยการ” นั้น ไม่ได้ก่อให้เกิดความไม่เสมอภาคระหว่างบุคคลที่มีร่างกายพิการกับบุคคลทั่วไป เพราะมิได้ห้ามบุคคลที่มีร่างกายพิการเป็นข้าราชการอัยการ แต่ห้ามเฉพาะบุคคลที่มีร่างกายไม่เหมาะสมกับหน้าที่การทำงานของอัยการเท่านั้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๓๓ (๑๑) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

นายสุวิทย์ ธีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ